

8. HERMENEUTYKA WINA (Katowice, UŚ, 24 XI 2014)

W dniu 24 listopada 2014 r. (poniedziałek) na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w Sali Rady Wydziału Filologicznego (Plac Sejmu Śląskiego 1; V piętro) odbyła się konferencja naukowa pt. *Hermeneutyka wina*. Organizatorami sympozjum byli: Polskie Towarzystwo Filologiczne (Koło Katowice), Katedra Filologii Klasycznej Uniwersytetu Śląskiego oraz Koło Młodych Klasyków Uniwersytetu Śląskiego. Organizatorzy, zapraszając przedstawicieli różnych dziedzin szeroko pojętej humanistyki, którzy pragnęliby rozważyć kwestie dotyczące hermeneutyki wina, jak również jego smakowania i celebrowania w czasach starożytnych, napisali: „Dzieje grona winnego sięgają kolebki dziejów kultury ludzkiej. Choć nie potrafimy odpowiedzieć na pytanie, skąd dotarła kultura wina i religia dionizyjska do Grecji, możemy jednak zauważyć, jak bardzo wiele kluczowych zjawisk kultury śródziemnomorskiej pozostawało w ścisłym związku z winem. Owo zakorzenienie przejawia się w starożytnych tekstach literackich, w rozwoju malarstwa wazowego. Ponadto wino jako podstawowy element sympozjonu dało początek ważnym nurtom refleksji etycznej. Refleksja nad fenomenem wina, jako zjawiska bardziej złożonego od literatury, jest głównym celem konferencji zatytułowanej *Hermeneutyka wina*”.

Konferencja rozpoczęła się o godz. 10.00. Wprowadzenia w tematykę sympozjum dokonali dr hab. Anna Kucz i dr Patrycja Matusiak, oni też przewodniczyli pierwszej z trzech sesji. W czasie jej trwania (godz. 10.15-11.20) wygłoszono trzy referaty: 1) Dr Dorota Gorzelany, Muzeum Narodowe w Krakowie: *Między naturą a kulturą: dionizyjski aspekt cywilizacji greckiej*; 2) Dr hab. Zbigniew Kadłubek, prof. UŚ: *Bracia i rywale. Chrystus i Dionizos*; 3) Dr hab. Artur Malina, prof. UŚ: „*Przez to misterium wody i wina...*”. *Biblijna symbolika wina w religii Izraela i chrześcijaństwie*. Po wygłoszeniu ostatniego referatu odbyła się piętnastominutowa dyskusja, a następnie miała miejsce krótka przerwa kawowa.

Obrady wznowiono po przerwie. Drugą sesję (godz. 11.50-13.20) poprowadzili: dr Jan Kucharski i dr Julia Doroszevska. W tej części konferencji również wygłoszono trzy prelekcje: 1) Dr Anna Szczepaniak, UŚ: *Wino w poezji starożytnej Grecji*; 2) Dr hab. Marek Węcowski, UW: *Kiedy umarł sympozjon? Okoliczności i przyczyny upadku greckiej biesiady arystokratycznej*; Dr hab. Tomasz Sapota, UŚ: *Wino jako symbol republikańskiego status quo*. Tę część konferencji również zakończyła piętnastominutowa dyskusja, po której nastąpiła przerwa.

Ostatnią sesję (godz. 13.50-15.30) poprowadzili: dr hab. Tomasz Sapota i dr Anna Szczepaniak. W czasie jej trwania miało miejsce pięć wystąpień: 1) Dr hab. Maciej Kokoszko, UŁ: *Wino w źródłach medycznych antyku i Bizancjum*; 2) Dr Przemysław Piwowarczyk, UŚ: *Stosunek mnichów koptyjskich do wina*; 3) Dr Julia Krauze, UKSW: „*Vinum*” – *słowo wędrujące? Relacje językowe i podobieństwa niedoskonałe*; 4) Kamil Krakowiecki, UŚ: *Nie tylko antyk: składnia rzeczownika „vinum” w łacinie średniowiecznej i nowożytnej*; 5) Dott.ssa Agata Zofia Ogorka-Tabis, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego: *Wina świata antycznego. Dziedzictwo kulturowe dzisiaj*. Podobnie jak dwie poprzednie i ta sesja zakończyła się dyskusją, po której Organizatorzy dokonali zamknięcia części oficjalnej konferencji. Apendyksem konferencji było wystąpienie Dott.ssy Agaty Zofii Ogorka-Tabis: „*Aquam foras, vinum intro*” *Petron., Sat., LII*, po którym nastąpiła degustacja win.

Jak widać z przedstawionego programu, w ramach konferencji odbyły się trzy sesje, w czasie których wystąpiło 11 prelegentów z różnych ośrodków naukowych w Polsce. Wydaje się, że cel wyznaczony przez Organizatorów konferencji, którym była „refleksja nad fenomenem wina” został osiągnięty, gdyż przedstawione referaty stworzyły okazję do wielopłaszczyznowej i wielowymiarowej refleksji na wspomniany temat.

ks. Piotr Szczur – Lublin, KUL

9. WĘDRÓWKI KULTU RELIKWII W I TYSIĄCLECIU (Warszawa, UKSW, 28 XI 2014)

W dniu 28 listopada 2014 roku na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się zorganizowana przez tamtejszy Instytut Historii Sztuki sesja gromadząca badaczy z różnych środowisk akademickich w Polsce. Tematyka spotkania oscylowała wokół zagadnienia początków kultu relikwii. Wystąpienia z dziedziny historii, historii sztuki, antropologii, patrologii i teologii uporządkowano według kryterium chronologicznego, poczynając od najstarszych przejawów kultu relikwii w czasach późnego antyku, a kończąc na specyficznych formach weneracji wykraczających już poza X w. W bloku przedpołudniowym znalazły się referaty dotyczące epoki wczesnochrześcijańskiej. Poruszono w nich problem interpretacji tekstu *Martyrium Polycarpi* jako świadectwa kultu relikwii, a także zagadnienia związane z początkami weneracji Krzyża Świętego, translacjami relikwii Apostołów i ich kultem na terenach nubijskich oraz wczesnymi epigraficznymi atestacjami kultu relikwii na Wschodzie. Przywołując przykład nadreńskich zabytków zwrócono też uwagę na potrzebę ewaluacji znalezisk niegdyś bezkrytycznie identyfikowanych jako wczesne sanktuaria. Blok popołudniowy rozpoczęło wystąpienie poświęcone istotnej roli Grzegorza Wielkiego w rozwoju kultu relikwii. Pozostałe referaty dotyczyły już epoki późniejszej i koncentrowały się wyłącznie na terenach wschodnich. Skupiono się w nich na kwestiach identyfikacji świętych na podstawie inskrypcji, a także integralności i partykularcji relikwii na Słowiańszczyźnie oraz rozwoju kultu relikwii Krzyża Świętego w Nowogrodzie.

Warto zauważyć, że mimo dość napiętego programu sesji nie zaniechano żadnej okazji do przedyskutowania poruszanych tematów. Dyskusje te, wywoływane po każdym kolejnych trzech wystąpieniach, miały nierzadko bardzo burzliwy przebieg. Od początku zwracano w nich uwagę na potrzebę precyzyjnego stosowania związanej z kultem relikwii terminologii. Wielokrotnie postulowano też ostrożność w interpretacji niejednoznacznych w wymowie przesłanek, zbyt pochopnie uznawanych za przejaw kultu. Wydaje się, że to właśnie te uwagi stanowią nadrzędne przesłanie konferencji. Pozostaje mieć nadzieję, że te wnioski, dopełniające pozytywny obraz konferencji, ale też rozbudzające nowe oczekiwania, zmotywują do zorganizowania jeszcze jednego podobnego spotkania. Tym bardziej, że – jak się okazuje – zainteresowanie tematyką początków kultu relikwii w polskim środowisku badawczym jest niemałe.

Anna Stróż